

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADONAČELNICA

Služba za urbano planiranje, investicije, stambene i komunalne poslove

Broj: 01/09-04-5812-1/21
Sarajevo, 08.10.2021. godine

GRADSKO VIJEĆE GRADA SARAJEVA
n/r Jasmin Ademović, predsjedavajući

PREDMET: Odgovor na vijećničko pitanje gradske vijećnice Biljane Lazarević sa Šeste sjednice Gradskog vijeća Grada Sarajeva

Veza akt broj: 01-GV-02-1145-3/21 od 29.09.2021. godine

„Na Šestoj sjednici Gradskog vijeća Grada Sarajeva, održanoj 29.09.2021. godine, gradska vijećnica Biljana Lazarević uputila je vijećničko pitanje sljedećeg sadržaja:

„...Gradonačelnica je već govorila o Planu rada i spominjala redovno održavanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo. Mene zanima koji spomenici sa područja općine Centar su u tom Programu plana i koje su aktivnosti preduzete u 2021. godini“?

Odgovor:

S tim u vezi, obavještavamo Vas da Grad Sarajevo aktivno radi na održavanju svih spomenika koje ima u nadležnosti.

Vežano za Vaše pitanje, dostavljamo Vam pregled spomenika na području Općine Centar i propisane aktivnosti održavanja koje se redovno provode.

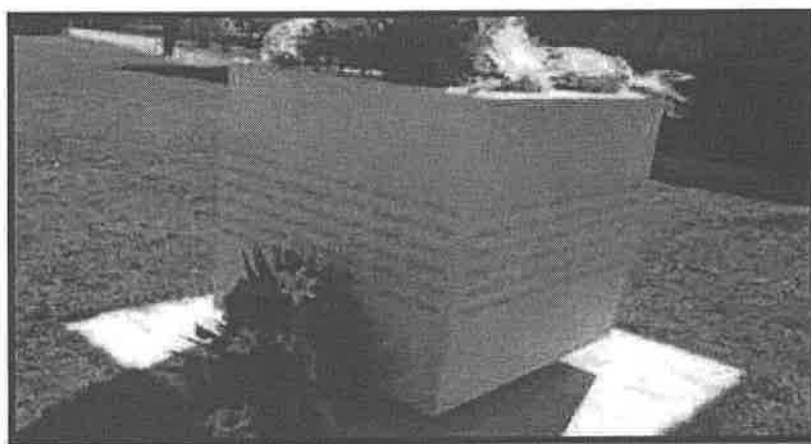
Napominjemo da je za jedan broj spomenika predviđena djelimična restauracija obzirom na oštećenja, za šta se planiraju provesti posebne aktivnosti.

1. Spomen-obilježje ubijenim antifašistima u toku Drugog svjetskog rata

Spomenik podignut 2008. godine. Spomen obilježje urađeno od kamena hreša u obliku kvadrata, dimenzija 1,2 m sa 1,2 m, na kojem su ispisana imena ubijenih Sarajlija u posljednjim danima okupacije grada tokom Drugog svjetskog rata. Na gornjoj ploči spomen-obilježja uklesana je petokraka. Spomen-obilježje ima dokumentarno-historijsku vrijednost.

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 407 443
Fax: +387 33 208 341
Email: grad@sarajevo.ba
Web: www.sarajevo.ba

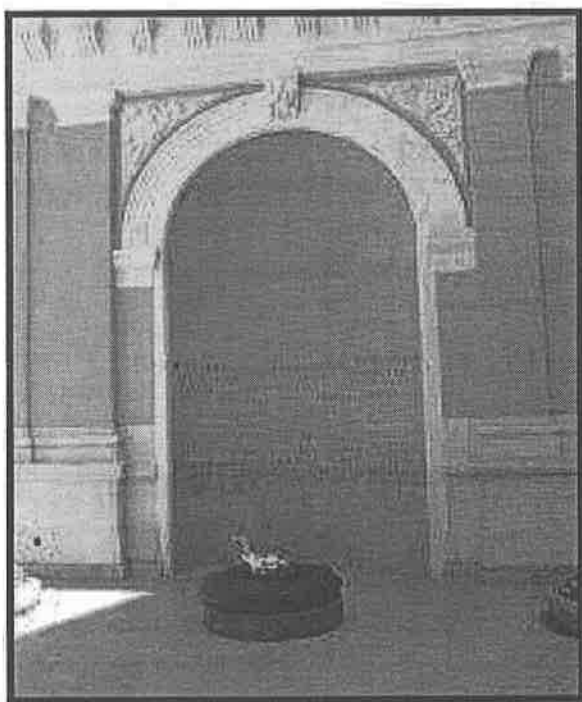
Mjere zaštite:

1. Tekuće održavanje, neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode i četki
2. Čišćenje i održavanje zelene površine

Naziv	Spomen-obilježje ubijenim antifašistima u toku Drugog svjetskog rata
Autor	Džemal Bijedić
Lokacija	Marijin Dvor, ispred Filozofskog fakulteta
Odluka	

2. Spomen – Vječna vatra

Na zgradi graditeljskog naslijeđa iz austrougarskog perioda tzv. zgradi Zemaljske banke (arh Josip Vancaš i Karlo Paržik) 06. aprila 1946. godine u vrijeme obilježavanja prve godišnjice oslobođenja Sarajeva u toku Drugog svjetskog rata postavljen je jedan od najstarijih antifašističkih spomen-obilježja u gradu. Nakon zatvaranja jednog od ulaza zgrade napravljena je niša sa natpisom: „Hrabrošću i zajednički prolivenom krvlju boraca bosansko-hercegovačkih, hrvatskih, crnogorskih i srpskih brigada slavne jugoslavenske armije, zajedničkim naporima i žrtvama sarajevskih rodoljuba Srba, Muslimana i Hrvata 06. aprila 1945. godine oslobođeno je Sarajevo glavni grad Narodne Republike Bosne i Hercegovine Vječna slava i hvala palim junacima za oslobođenje Sarajeva i naše otadžbine. O prvoj godišnjici svoga oslobođenja Zahvalno Sarajevo" Tekst je ispisan latiničnim pismom u tri boje (plava, bijelo, crveno), asocijacija na boje nekadašnje jugoslavenske zastave. Ispred niše upaljena je vječna vatra ispod čijeg vijenca je ćirilčni natpis „Nikad robom”. Vječna vatra jedan je od prepoznatljivih simbola grada dokumentarno-historijske i simboličke vrijednosti

Mjere zaštite:

- Novi vijenac koji se nalazi oko plamenika Vječne vatre zamijenjen je 2016. godine.
- Održavati blagim čišćenjem. Održavanje konstrukcije plamenika i vijenca.

Naziv	Vječna vatra
Autor	Nepoznat
Lokacija	Titova ulica
Odluka	

3. Spomen-bista Vladimira Perića Valtera

Spomen-bista narodnog heroja Drugog svjetskog rata Vladimira Valtera Perića urađena je u kamenu kao i postament. Na postamentu je natpis: Narodni heroj, Vladimir Perić Valter 1919.-1945. Vladimir Perić Valter legendarni je sarajevski ilegalac, antifašista iz Drugog svjetskog rata. Poginuo je u završnoj akciji oslobođenja grada aprila 1945. godine. Spomen-bista ima dokumentarno-historijsku, simboličku i umjetničku vrijednost, utoliko što je riječ o djelu jednog od najznačajnijih skulptora XX stoljeća na prostoru bivše Jugoslavije. Riješena je u duhu akademskog realizma, uz minimalan ulazak u deskriptivne vrijednosti karaktera heroja, fokusirajući pažnju na doradu detalja raskopčanog poprsja u vojnoj odori.

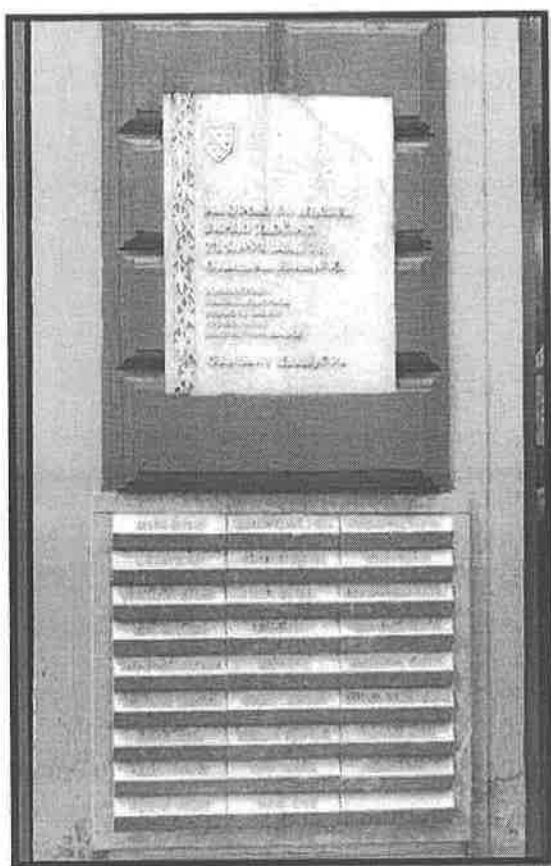
Naziv	Spomen bistra Vladimiru Periću Valteru
Autor	Ljupko Antunović
Lokacija	Marijin Dvor i u dvorištu OŠ Vladislav Skarić
Odluka	

4. Spomen ploča ubijenim Sarajlijama 27.05.1992. godine

Spomen-ploča na fasadi zgrade sa tekstom: „Na ovom su mjestu srpski zločinci 27.5.1992. ubili 26 građana Sarajeva. Rahmet, pokoj i šutnja mrtvima. Proučite fatihu i pomolite se. Pamтите i opominjite. Građani Sarajeva“. Na spomen ploči nalazi se vitica ljiljana i u lijevom uglu grb BiH sa ljiljanima. Ispod kamene spomen-ploče imena su poginulih građana te kameni postament na kojem se polaže cvijeće i vijenci. Na pješačkom pločniku ispred spomen-obilježja obojen je krater od granate – „sarajevske ruže“ od koje su poginuli i ranjeni građani. Tokom izvođenja radova, saniranja pločnika 2018. godine originalni krater je uništen te je napravljen „otisak“ granate. Spomen-ploča ima dokumentarno-historijsku vrijednost i važno je mjesto sjećanja opsade i stradanja građana.

Mjere zaštite:

- Redovno čišćenje vodom i blagim sredstvima spomen-ploče i imena i prezimena poginulih građana

Naziv	Spomen – ploča ubijenim Sarajlijama 27.05.1992.
Autor	
Lokacija	Ulica Ferhadija kod br.14
Odluka	

5. Spomenik ubijenoj djeci opkoljenog Sarajeva 1992.-1995.

Spomenik je napravljen prema rješenju skulptora Mesuda Keče. Sastoji se od brončanog prstena koji je napravljen od čahura granata i ostale municije. Ti ostaci su istopljeni i od njih je izliven prsten. Na prstenu su otisnute dječje stope i dlanovi, a otisnuli su ih djeca srodnici ubijene djece u ratu. Dvije odvojene staklene skulpture u sredini predstavljaju majku i dijete, odnosno majku koja želi da zaštiti svoje dijete. Voda teče između staklenih dijelova spomenika. Spomenik je podignut na inicijativu roditelja ubijene djece Sarajeva tokom opsade grada 1992.-1995. godine. Svečano je otvoren 09.05.2009. godine. Sedam postamenata sa imenima ubijene djece otkriveno je godinu dana kasnije 09.05.2010. godine. Na rotirajućim postamentima upisana su imena 521 ubijenog djeteta. Spomenik ima dokumentarno-historijsku i umjetničku vrijednost. Riješena je u stilu postmoderne, u kombinovanoj tehnici staklenih ploča i bakrenog prstena, koji su nadalje tematski, ali i simbolički povezani s ispisanim imenima nastradale djece. Stvaranje i ostavljanje pečata otiska stopala i šaka na bakrenoj podlozi ostavlja snažan dojam i univerzalnu poruku, priče o djeci, razigranom, bezbrižnom, a onda naglo otetom i zauvijek prekinutom djetinjstvu.

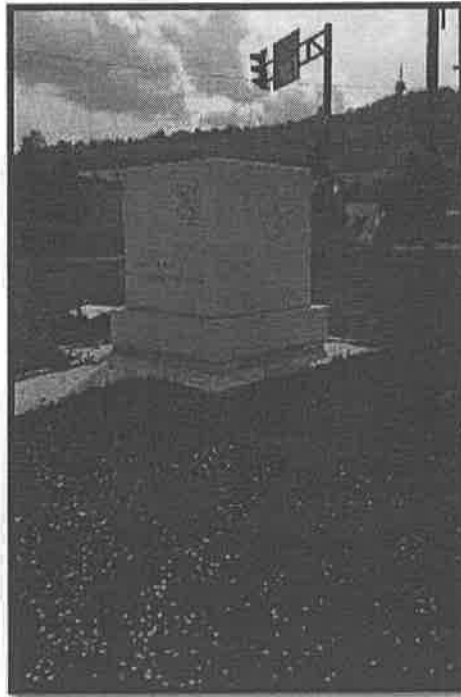
Mjere zaštite:

- Očistiti išarani dio postamenta. Ispod bakrenog prstena na kojem se nalaze utisnuti dlanovi i stopala djece srodnika evidentirana su manja oštećenja koja treba sanirati. Redovno održavanje pumpe koja omogućuje izbacivanje vode kroz sredinu spomenika. Također, očistiti okolne klupe od grafita. U blizini spomenika, na pločniku nalazi se „sarajevska ruža“, potrebno ju je sačuvati.

Naziv	Spomenik ubijenoj djeci opkoljenog Sarajeva 1992.-1995.
Autor	Mesud Kečo
Lokacija	Titova ulica, ispred Velikog parka
Odluka	

6. Spomen obilježje 1. Podrinjskoj brigadi

Spomen-obilježje u obliku kocke urađeno od kamena na kamenom postamentu. Na njemu je uklesano: Armija BiH 1. Podrinjska brigada. Pored je grb BiH sa ljiljanima. Također, na njemu su uklesana imena i prezimena dvanaest poginulih, sa datum pogibije 31. juli 1992. godine. Stradali su u bici na Poljinama. Na spomen obilježju je uklesan motiv čovjeka sa podignutom rukom, preuzet sa motiva srednjovjekovnog stećka, te natpis da spomen obilježje podižu Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo, Općina Centar i Udruženje građana jugoistočne Bosne. Manjom popločanom stazom pristup je spomen-obilježju, smještenom na zelenoj površini između ulica. Pored su dva jarbola za zastave. Spomen-obilježje je osvijetljeno. Pored spomen-obilježja nalazi se kamena ploča kojom je označeno mjesto pogibije Asima Prazine, komandanta bataljona 1 Podrinjske brigade. Spomen-obilježje sa označenim mjestom pogibije Asima Prazine ima dokumentarno-historijsku vrijednost.

Mjere zaštite:

- Redovno održavanje spomen-obilježja nastaviti čišćenjem blagim sredstvima kao i održavanje okolne zelene površine

Naziv	Spomen obilježje 1. Podrinjske brigade
Autor	
Lokacija	Naselje Šip – Bare, ulica Dejzena Bkića
Odluka	

7. Spomenik Davorinu Popoviću

Spomen-obilježje lideru grupe „Indexi“ Davorinu Popoviću postavljeno je u parku kod centra FIS u vidu staklene ploče iza koje je izgrađena fontana te postavljeno nekoliko klupa. Skulptura je sačinjena od nekoliko međusobno spojenih staklenih stijena, od kojih svaka ima drugačije ponuđeno rješenje crteža, što simultanim spojem odaje utisak pokreta figure, osobito u korelaciji s sunčevim zrakama u različitim dijelovima dana i noćnim osvjetljenjem. Lik Davorina je simbolično predstavljen s mikrofonom, u stavu blagog iskoraka, na postolju od kombiniranih materijala. Iako cjelina nije ocijenjena kao značajno i estetski vrijedno ostvarenje, rješenje nudi jedan zanimljiv spoj – eksperiment dvaju medija umjetnosti – tradicionalnog crteža, žustrog i hirovitog te stakla koji je u ovom obliku iščitavan kao reprezent savremenog modernizma.

Mjere zaštite:

- Čišćenje nakon čega se mora voditi računa o tekućem održavanju, posebno radi ptičjeg izmeta, grafita i uticaja hladnog vremena na porozni materijal od kojeg je skulptura napravljena.
- Postament: konzervatorsko-restauratorski zahvati (manji) i usklađivanje s postamentom skulpture Mirze Delibašića.

Naziv	Spomenik Davorinu Popoviću
Autor	Mensud Kečo
Lokacija	Park između ulica Mis Irbina, Musula i Branislava Đurđeva
Odluka	

8. Spomenik Mirzi Delibašiću

Spomen-obilježje košarkašu Mirzi Delibašiću postavljeno je u parku kod centra FIS u vidu staklene ploče iza koje je izgrađena fontana te postavljeno nekoliko klupa. Skulptura je sačinjena na identičan način kao i ona Davorina Popovića, od nekoliko međusobno spojenih staklenih stijena, od kojih svaka ima drugačije ponuđeno rješenje crteža, što simultanim spojem odaje utisak pokreta figure, osobito u korelaciji s sunčevim zrakama u različitim dijelovima dana i noćnim osvjetljenjem. Ova ideja postaje posebno efektan na primjeru lika Mirze, čiji je obris prikazan odjeven u reprezentacijski dres, u pokretu, čime stičemo utisak da izravno pratimo neku od njegovih utakmica, tim više što u svojoj ruci drži košarkašku loptu. U donjem desnom uglu ispisano je puno ime i prezime velikana, baš kao i na primjeru Davorina Popovića.

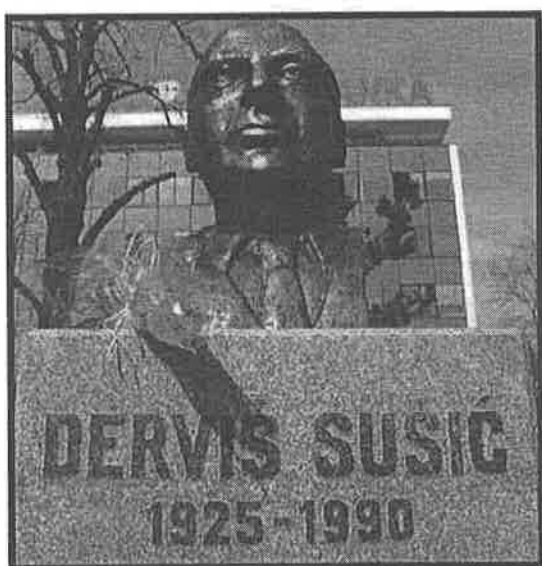
Mjere zaštite:

- Skulptura: konzervatorsko-restauratorski zahvati (veći); zamjena polomljenih staklenih ploča i čišćenje nakon čega se mora voditi računa o tekućem održavanju posebno radi ptičjeg izmeta, grafita i uticaja hladnog vremena na porozni materijal od kojeg je skulptura napravljena.
- Postament: konzervatorsko-restauratorski zahvati (manji); sanacija problema napuknuća željeznih obruča unutar koji se skuplja voda i kišnica, a koja može predstavljati veliki problem u zimskim danima, ugrožavanjem poroznosti materijala skulpture te usklađivanje s postamentom skulpture Davorina Popovića.

Naziv	Spomenik Mirzi Delibašiću
Autor	Mensud Kečo
Lokacija	Park između ulica Mis Irbina, Musula i Branislava Đurđeva
Odluka	

9. Spomen bista Derviša Sušića u Malom parku

Bista književnika i novinara Derviša Sušića postavljena je na istom zelenom platou u Malom parku zajedno s ostalih pet bista bosanskohercegovačkih književnika druge polovine XX stoljeća, i to između biste Ć. Sijarića i S. S. Kranjčevića. Rađena u bronci, u jednakom maniru akademskog realizma pokazuje vrlo sličan tretman kao i Sijarićeva bista, u dimenzijama skraćenog i suženog poprsja. Fokus je na ekspresiji lica, a ne torzu, oštrim i dostojanstvenim crtama lica. Bista je postavljena na veliko monolitno kameno postolje na kojem su ugravirana slova njegova imena, te godina rođenja i smrti. Postament ima manju betonsku bazu.

Mjere zaštite:

- Bista: neinvazivno čišćenje od ptičjeg izmeta (uz konsultaciju kipara restauratora i autora biste u cilju definiranja omjera korištenih legura bakra pri procesu izlivanja, a koje će definisati preciznu upotrebu materijala za čišćenje) i tekuće održavanje
- Postament i baza: tekuće održavanje, neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode, sapuna i četki

Naziv	Spomen bista Derviša Sušića u Malom parku
Autor	Enes Sivac
Lokacija	Mali park, između ulica Maršala Tita i Koševo
Odluka	

10. Spomen bista Ćamila Sijarića u Malom parku

Bista književnika Ćamila Sijarića postavljena je na manjem zelenom platou u Malom parku zajedno s ostalih pet bisti bosanskohercegovačkih književnika druge polovine XX stoljeća. Rađena u bronci, odiše akademskim realizmom koji je prema zastupljenosti najrasprostranjeniji stil u spomeničkoj skulpturi kroz višestoljetnu historiju Evrope, pa tako i BiH. Bista je postavljena na veliko monolitno kameno postolje na kojem su ugravirana slova njegova imena, te godina rođenja i smrti književnika. Postament ima manju betonsku bazu.

Mjere zaštite:

- Bista: neinvazivno čišćenje od ptičjeg izmeta (uz konsultaciju kipara restauratora i autora biste u cilju definiranja omjera korištenih legura bakra pri procesu izlivanja, a koje će definirati preciznu upotrebu materijala za čišćenje) i tekuće održavanje
- Postament i baza: tekuće održavanje, neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode, sapuna i četki

Naziv	Spomen bista Čamila Sijarića Malom parku
Autor	Enes Sivac
Lokacija	Mali park, između ulica Maršala Tita i Koševo
Odluka	

11. Spomen bista Izeta Sarajlića u Malom parku

Bista književnika Izeta Sarajlića postavljena na zelenom platou u Malom parku zajedno s ostalih pet bisti bosanskohercegovačkih književnika druge polovine XX stoljeća, pozicionirana je između nešto starijih bisti Petra Kočića i Hamze Hume. Rađena u bronci, u nešto ekspresivnijem maniru akademskog realizma pokazuje blago odstupanje od krute i dostojanstvene forme portreta Sušića i Sijarića u odijelima, unoseći pomalo romantizirani i osobno emotivniji doživljaj sarajevskog pisca. Fokus je i ovaj put na ekspresiji lica, a ne torzu, okvirima naočala i kragni blago raskopčane košulje. Bista je postavljena na veliko monolitno kameno postolje na kojem su ugravirana slova njegova imena te godina rođenja i smrti. Postament ima manju betonsku bazu.

Mjere zaštite:

- Bista: neinvazivno čišćenje od ptičjeg izmeta (uz konsultaciju kipara restauratora i autora biste u cilju definiranja omjera korištenih legura bakra pri procesu izlivanja, a koje će definirati preciznu upotrebu materijala za čišćenje), konzervatorsko-restauratorski zahvat (manji) u rekonstrukciji nedostajućih dijelova okvira naočala na desnoj strani lica, te tekuće održavanje
- Postament i baza: tekuće održavanje, neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode, sapuna i četki.

Naziv	Spomen bista Izeta Sarajlića Malom parku
Autor	Enes Sivac
Lokacija	Mali park, između ulica Maršala Tita i Koševo
Odluka	

12. Spomen bista Silvije Strahimira Kranjčevića u Malom parku

U parkovskom zelenilu Malog parka, 1951. godine postavljene su biste šest bosanskohercegovačkih književnika, i to Hasanu Kikiću, Savi Skariću „Zemilju”, dr. Jovanu Kršiću, S. S. Kranjčeviću, Petru Kočiću i Hamzi Humi (posthumno). Vremenom su otuđene biste Kikića, Zemilja i Kršića, dok su biste Kranjčevića, Kočića i Hume jedine preostale iz ovog prvobitno zamišljenog kompleksa spomen – bisti, dopunjene novim imenima književnika 2011. godine. Bista književnika Silvija Strahimira Kranjčevića, također, je rađena u bronci, u karakterističnom ekspresionističko soc. realističnom maniru akademskog života, djela i lika književnika. Fokus je na portretu, oštrim, gotovo pastoznim crtama lica, u potpunosti zanemarujući torzo koji je u ovom slučaju skraćen i tek bazno naglašen. Bista je postavljena na veliko monolitno kameno postolje grubo obrađene teksture (hreša), na kojem su ugravirana slova njegova imena, te godina rođenja i smrti. Postament ima manju betonsku bazu.

Mjere zaštite:

- Bista: neinvazivno čišćenje od ptičjeg izmeta (uz konsultaciju kipara restauratora u cilju definiranja omjera korištenih legura bakra pri procesu izlivanja, a koje će definirati preciznu

upotrebu materijala za čišćenje) Postament i baza: tekuće održavanje, neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode, sapuna i četki.

Naziv	Spomen bista Silvije Strahimira Kranjčevića Malom parku
Autor	Vojin Bakić
Lokacija	Mali park, između ulica Maršala Tita i Koševo
Odluka	

13. Spomen bista Petra Kočića u Malom parku

U zelenilu Malog parka, 1951. godine zajedno s bistama Hasana Kikića, Save Skarića „Zembilja”, dr. Jovana Kršića, S.S.Kranjčevića i Hamze Hume (posthumno), postavljena je i bista bosanskohercegovačkog književnika Petra Kočića. Bista književnika je rađena u bronci, u karakterističnom ekspresionističko soc. realističnom maniru, s izraženim dostojanstvenim gardom koji ima za cilj uliti poštovanje i ukazati na značaj predstavljene persone. Riječ je o generaciji umjetnika (Kostović i Bakić), koji prolaze kroz sličan put obrazovanja, ali i vladajućem ukusu i raspoloženju kulturno – političke scene bivše SFRJ kada je riječ o podizanju bisti važnih društvenih, političkih ili kulturnih ličnosti. Fokus je na portretu, oštrim, ali ipak pitomim crtama lica, bez naglašavanja poprsja. Bista je postavljena na veliko monolitno kameno postolje grubo obrađene teksture (hreša), na kojem su ugravirana slova njegova imena, te godina rođenja i smrti. Postament ima manju betonsku bazu.

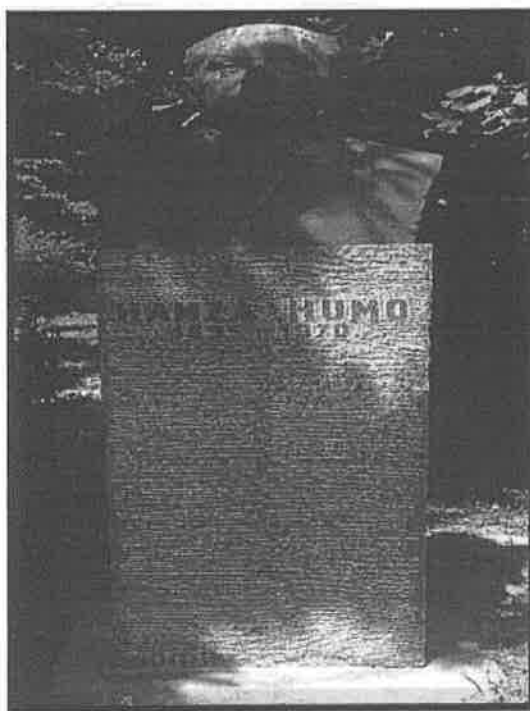
Mjere zaštite:

- Bista: neinvazivno čišćenje od ptičjeg izmeta (uz konsultaciju kipara restauratora u cilju definiranja omjera korištenih legura bakra pri procesu izlivanja, a koje će definirati preciznu upotrebu materijala za čišćenje).
- Postament i baza: tekuće održavanje, neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode, sapuna i četki.

Naziv	Spomen bista Petra Kočića Malom parku
Autor	Ante Kostović
Lokacija	Mali park, između ulica Maršala Tita i Koševo
Odluka	

14. Spomen bista Hamze Hume u Malom parku

U zelenilu Malog parka, bista Hamze Hume postavljena je posthumno, čime je predstavljala dio spomeničke cjeline posvećene bosanskohercegovačkim velikanima književne scene XX stoljeća. Rađena je u bronci, u duhu strogog akademskog realizma. Suzdržan, ozbiljan i dosta krut izraz lica govori koliko je umjetnik korektno ispoštovao osnovne konture lica i karaktera portretiranog, bez pretjeranog subjektiviziranja skulptorske mase. Oblici su proizašli iz jednostavnog likovnog koncepta i volumena ne zadržavajući se na detaljima, koliko na snagu kojom zrači lik. Bista je postavljena na identično postolje kao ona P. Kočića i S. S. Kranjčevića (veliko monolitno kameno postolje grubo obrađene teksture (hreša), na kojem su ugravirana slova njegova imena te godina rođenja i smrti). Postament također ima manju betonsku bazu.

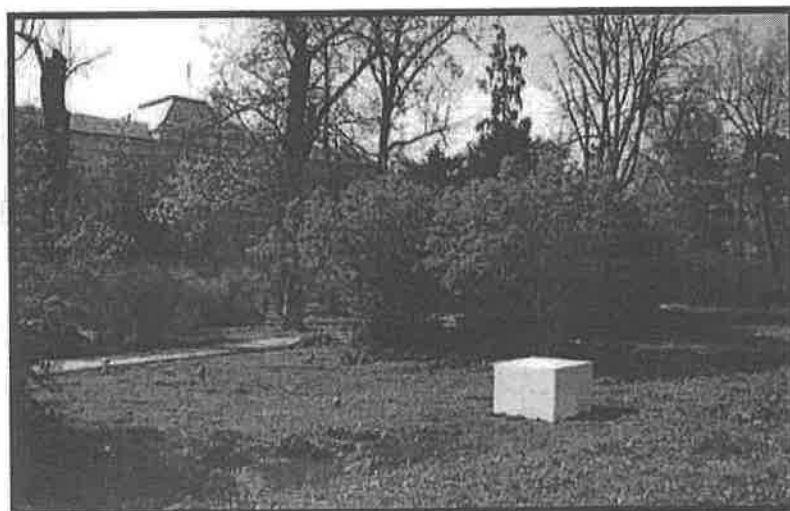
Mjere zaštite:

- Bista: neinvazivno čišćenje od ptičjeg izmeta (uz konsultaciju kipara restauratora u cilju definiranja omjera korištenih legura bakra pri procesu izlivanja, a koje će definirati preciznu upotrebu materijala za čišćenje).
- Postament i baza: tekuće održavanje, neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode, sapuna i četki.

Naziv	Spomen bista Hamze Hume u Malom parku
Autor	Florijan Mičković
Lokacija	Mali park, između ulica Maršala Tita i Koševo
Odluka	

15. Eglen park – Ja mislim, Ja vidim, Ja čujem, Ja govorim

Prema ideji autora osnovna namjena izrade i postavljanja ove monolitne kamene kocke na čijim bočnim stranama su isklesane riječi : „Ja mislim, Ja vidim, Ja čujem, Ja govorim”, jeste nesputano izražavanje misli. Primordijalni zapis, materijalizacija svijesti, koja i kao pitanje, iskaz, zloslutnja oblikuje duhovno, ali i tjelesno stanje postmodernog doba i njegovog habitata. „Eglen park je sarajevski Hyde park. Ideja je bila da stvorimo prostor javnog govora i komunikacije s drugima ili sa samim sobom. Ovim prostorom jasno poručujemo svima da su ljudi ovdje još uvijek individue i da znaju misliti svojom glavom“.

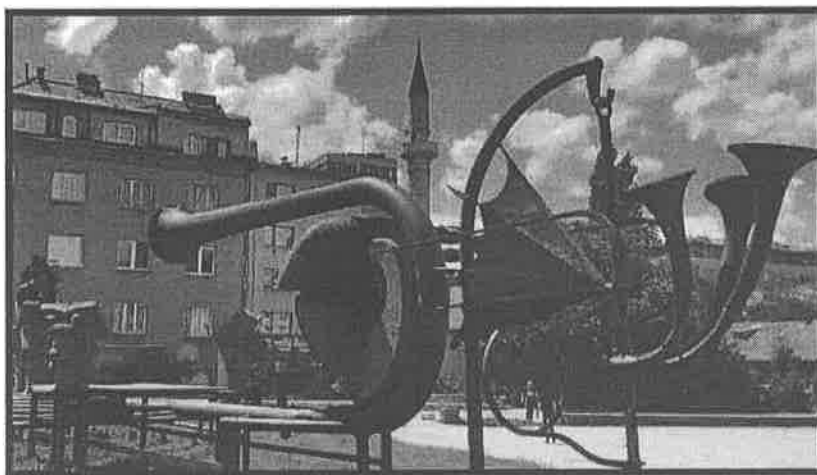
Mjere zaštite:

- Skulptura: neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode, sapuna i četki. Posebnu pažnju posvetiti dijelovima koji su bez baze direktno postavljeni na zemljano tlo. Bilo bi dobro skulpturu postaviti na manji betonski postament (u cilju sprječavanja daljeg prljanja i bržeg oštećivanja donjih dijelova kamenih površina), uz prihodnu saglasnost i mišljenje autorica.

Naziv	Ja mislim, Ja vidim, Ja čujem, Ja govorim
Autor	Nemanja Omerbegović i Aida Pašić
Lokacija	Mali park, između ulica Maršala Tita i Koševo
Odluka	

16. Zvezdani put

Lutzova skulptura je prije nego je poklonjena gradu Sarajevu bila privremeno postavljena u brojnim evropskim gradovima (Pariz, Krakov, Prag, Rim, Atina), a posljednji put je bila izložena u Istanbulu, ispred Aja Sofije. Središte skulpture „Sternenweg” s velikom spiralom upućuje na spiralnu maglu mliječnog puta, koji se proteže u vidu zvezdane veze zapad - istok, od Finisterre na Atlantiku prema Istanbulu. Rađena oko sedam godina, svojom simbolikom predstavlja sponu Istoka i Zapada, kao i Sarajevo svojim multikulturnim i multireligijskim karakterom. Zvezdani put nudi snažnu poruku rada i stvaranja, zavjet ljubavi među ljudima. Sam umjetnički rad izranja iz mitova prošlosti, u igri figura i simbola. U sredini je drvo obloženo metalom s osam plodova života oko kojeg se omotala zmija. Spirala ukazuje i na kružni ples Derviša. On je obilježen jednom uzdignutom i jednom spuštrenom rukom u sredini, koja ukazuje na duhovnu dubinu Sufija, „da se ostvari dobro, a zlo da se prebrodi”. Spirala obuhvata drvo života, koje nam u obliku glave zmaja kazuje o Adamu i Evi. Prateće knjige s oblikovanim ljudskim tijelima izvještavaju o putu ljudi. Školjka koja leži ispred daje uvid u simboliku hodočasničkog puta za Santiago de Compostela i u simboliku venus - školjke. I druge četiri kamene knjige s divovskim ušima i s glavama čovjeka, anđela, orla, lava i bika upućuju na jevrejskog poslanika Ezechiela i grade most ka kršćanskim i evangelističkim simbolima. Ogromne trube sa Ikarusom u suncokretu i Minotaurusom s ljudskim tijelom i s glavom bika koji izviruje, spajaju grčku mitologiju koja je obilježila historiju Evrope. Susreću se Orient i Occident. A trube odjekuju u slavu takvih susreta. Namjena umjetnika je bila da skulptura zaživi s prostorom, te da bude dio kulturnih manifestacija i edukativnih sadržaja, jer kako kaže „predstavlja specifičnu pozornicu na kojoj se mogu izvoditi pozorišne predstave, performansi i slično”.

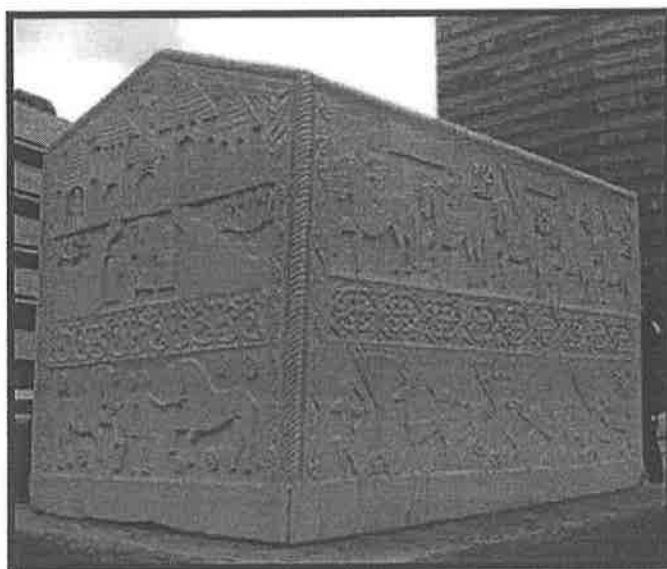
Mjere zaštite:

Tekuće održavanje i neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode, blagih sapuna i četki na mjesečnom ili barem dvogodišnjem nivou.

Naziv	Zvezdani put
Autor	Helmut Lutz
Lokacija	Park Hastahana
Odluka	„Službene novine Kantona Sarajev“, broj 24/05

17. Replika Zgoščanskog stećka

Zgoščanski stećak sasvim sigurno predstavlja do sada najljepši, najmonumentalniji i najinteresantniji otkriveni srednjovjekovni nadgrobni spomenik Bosne, zbog čega je ideja izrade njegove replike koja ima poslužiti ponajviše edukativnoj i turistički reprezentativnoj svrsi, sasvim opravdana i dugo očekivana gesta grada. Osim toga ona je na posredan način svjedokom postojanosti i državne neovisnosti srednjovjekovne Bosne, zbog čega je postavljanje na trg ispred zgrade Skupštine BiH višestruko simbolično. Savremena replika stećka iz XIV stoljeća, za kojeg se vjeruje da predstavlja nadgrobni spomenik bana Stefana II koji je umro 1353. godine. Plitkoreljefne ukrase čine različiti motivi – figure, geometrijski i floralni elementi; konjanici, dvorske dame, motivi rozeta i sl.

Mjere zaštite:

Tekuće održavanje, neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode i četki. Uz konsultaciju s kiparima restauratorima provjeriti ima li potrebe, na koji način, kojim metodama i sredstvima reagovati na manje napukline kamena.

Naziv	Replika Zgoščanskog stećka
Autor	Stijepo Gavrić i Nihad Kovačević
Lokacija	Trg Bosne i Hercegovine
Odluka	

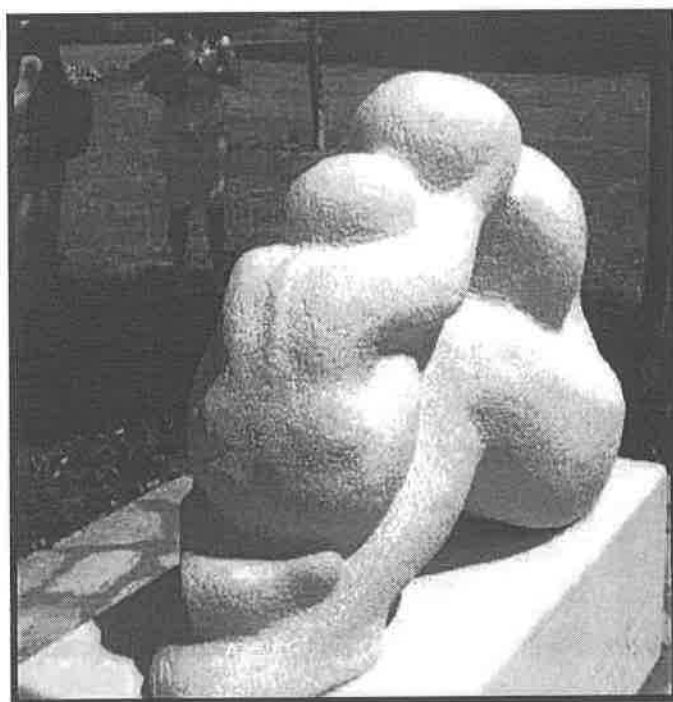
18. Skulptura „Majka i dijete“, autora Pere Jakšića

Grad Sarajevo je 2005. godine prihvatio donaciju UNICEF-a, skulpturu „Majka i dijete“, autora Pere Jakšića, umjetnika iz Hrvatske u trajno vlasništvo. Skulptura je postavljena na lokaciji rekreaciono – zabavnog parka „Pionirska dolina“, koju je Grad Sarajevo odabrao kao najpogodniju.

Mjere zaštite:

- Skulptura: neinvazivno čišćenje blagim preparatima na bazi vode, sapuna i četki.

- Postament: konzervatorsko restauratorski zahvati (manji) uslijed slijevanja vode sa skulpture koja ostavlja prljave, tamne tragove na postamentu, čišćenje grafita i poliranje iskrzane kamene površine.

Naziv	Skulptura „Majka i dijete“
Autor	Pero Jakšić
Lokacija	Pionirska dolina
Odluka	„Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 24/05

U skladu sa navedenim mjerama zaštite u 2021. godini, vršene su aktivnosti tekućeg održavanja navedenih spomenika.

**Pomoćnica gradonačelnice
za urbano planiranje, investicije,
stambene i komunalne poslove**

Merima Arifhodžić, s.r.

Dostaviti:
- naslovu
- evidenciji
- a/a

Gradonačelnica

Doc. dr. Benjamina Karić, s.r.